

**Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Сучавський університет Штефан чел Маре
Чернівецький підрозділ Центру розвитку місцевого самоврядування
ГО «Буковинська спілка маркетологів»**

**ПОТЕНЦІАЛ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ
РЕГІОНАЛЬНИХ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ /
POTENTIAL FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE
CONTEXT OF REGIONAL AND GLOBAL CHALLENGES**

Міжнародна науково-практична конференція

11-13 травня 2022 року Чернівці (Україна) – Сучава (Румунія)

**Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2022**

Друкується за ухвалою редакційно-видавничої ради
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Потенціал сталого розвитку в умовах регіональних та глобальних викликів /
Potential for sustainable development in the context of regional and global challenges:
Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 11-13 травня 2022 року,
Чернівці (Україна) – Сучава (Румунія). – Чернівці : Чернівец. нац. ун-т
ім. Ю. Федьковича, 2022. – 132 с.

У матеріалах конференції зібрані результати дослідження потенціалу сталого розвитку в умовах регіональних та глобальних викликів. Автори розглядають питання геостратегічних орієнтирів сталого економічного розвитку, конкурентних переваг територій як основи формування стратегій сталого розвитку, моделювання та адміністрування економічних процесів в контексті сталого розвитку, управління розвитком мікро- і макроекономічних систем в умовах нестабільності, аналітичного та фінансового забезпечення реалізації потенціалу сталого розвитку, місця підприємництва та трудових ресурсів у системі чинників сталого розвитку маркетингу, інновацій та креативної економіка як інструментів сталого розвитку.

Для науковців, фахівців-практиків, викладачів навчальних закладів, аспірантів, студентів та усіх, хто здійснює економічні дослідження та цікавиться проблемами розвитку територій.

УДК 332.14(08)

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2022

ЗМІСТ

1.	Ахтоян А.Н.	Моделі поведінки сучасного споживача в ритейлі	6
2.	Антохов А.А., Клевчik Л.Л.	Вплив глобалізації на основні властивості типів економічної інформації	8
3.	Антохова І.М., Білявська С.	Стратегічне управління сталим розвитком регіону	9
4.	Бак Н.А.	Комунальний кредит як метод фінансування сталого розвитку територій України: відповіді на сучасні виклики	11
5.	Бабух І.Б., Гавриш І.І.	Сучасний маркетинговий аналіз та його інструменти	13
6.	Біловодська О.А.	Ринок консалтингових послуг в Україні та світі	14
7.	Biloskurskyi R.	Municipal waste management	16
8.	Бойчук І.В.	Маркетингове планування в забезпеченні сталого розвитку	17
9.	Бонарев В.В.	Організація внутрішнього контролю в діяльності суб'єкта державного сектору	19
10.	Бойда С.В.	Чинники дестабілізації ринку праці в Україні та шляхи їх подолання	21
11.	Буднікевич І.М., Бастраков Д.А., Ютиш Н.В.	Розвиток технологій маркетингу освітніх послуг в рамках партнерської концепції	24
12.	Вардеванян В.А., Бурдяк О.М.	Значення маркетингових комунікацій у діяльності некомерційних організацій	27
13.	Васильченко Л.С.	Трансформація маркетингових комунікацій в умовах глобальної економіки	28
14.	Вербицька А.В.	Особливості використання інструментів соціальних мереж в площині задач лідогенерації: вплив пандемії Covid-19	30
15.	Верстяк А.В.	Інтеграційна політика національної еколого-економічної системи України в контексті імплементації угоди про асоціацію з європейським союзом (ЄС)	32
16.	Венгер Є.І., Федишин С.О.,	Адаптація SMM у час війни	33
17.	Вінничук О.Ю., Вінничук І.С.	Вплив економіки знань на економічне зростання: панельна регресія	35
18.	Вінничук О.Ю., Войтоловський Е.І.	Енергоспоживання та макроекономічні показники: моделювання з використанням панельних даних	39
19.	Вітлінський В.В., Маханець Л.Л.	Залежність сталого розвитку економіки країни від політичних ризиків	40
20.	Галушка З.І.	Зовнішнє середовище організації: нова реальність та необхідність адаптації	42
21.	Глушчевський В.В., Січкоріз А.І.	Інформатизація діяльності як пріоритетний вектор розвитку українських підприємств харчової промисловості у післявоєнний період	44
22.	Голованова М.А., Каменєва З.В.	Доповнена і віртуальна реальність – можливості для сучасних маркетингових стратегій	45
23.	Гордіца Т.М.	Концепція музейного маркетингу, як цільова філософія діяльності комунальної установи: регіональний аспект	47
24.	Гречана С.І.	До питання оцінки соціально-економічної ефективності розвитку територій в умовах збройного конфлікту	49

25.	Грешко Р.І., Харабара В.М., Третякова О.В.	Світовий досвід кредитно-фінансових відносин у сфері малого підприємництва в умовах кризи	51
26.	Григорків М.В., Григорків В.С.	Моделювання економіки з урахуванням екологізації процесів виробництва та споживання	53
27.	Dubyna M.V., Zhavoronok A.V.	Development of the credit services market in Ukraine in the conditions of periodic macroeconomic instability	55
28.	Євчук Х.-І.В.	Аналіз структури утворення відходів сільськогосподарського виробництва України	57
29.	Жегус О.В., Михайлова М.В.	Принципи антисипативного управління підприємствами	59
30.	Zrybnieva I.	Challenges of logistics in the war conditions	61
31.	Заблодська Д.В.	Екологічна безпека міста в контексті сталого розвитку: до війни	62
32.	Заблодська І.В.	Формування територій пріоритетного розвитку в умовах військової агресії	65
33.	Zavolichna T., Hrytsku-Andriiesh Y.	Features of management of public organizations in conditions of full-scale war	67
34.	Заруба В.Я., Парфентенко І.А.	Системний підхід до дослідження інноваційної активності виробничих організацій	69
35.	Зибарева О.В., Лучик П.О.	Шляхи покращення соціальної відповідальності підприємництва в умовах рецесивного відновлення економіки	71
36.	Куфуак О.В.	Current tasks and tools of environmental marketing in the concern of the sustainable development concept	73
37.	Кифяк В.І.	Соціальність відповідальність як інструмент побудови бізнес-моделі в умовах цифровізації	74
38.	Ковальчук Т.М., Вергун А.І.	Аналітичне забезпечення стратегічного стійкого розвитку підприємства	76
39.	Крупенна І.А., Фортуна Д.І., Баранюк Д.С.	Актуалізація технологій антикризового маркетингу в туристичній індустрії	78
40.	Кузь В.І.	Система місцевого оподаткування як засіб забезпечення фінансової автономії територіальних громад	80
41.	Кузьмін Д.В., Весперіс С. З., Самусь Г.І.	Аналіз причин моделювання поведінки кінцевого споживача на ринку альтернативної енергетики	82
42.	Кузьмук І.Я.	класифікація проектів, що фінансуються на грантовій основі	84
43.	Лаврухіна К.О.	Інтенсифікація інноваційного розвитку кластерної політики будівельних підприємств в Україні	85
44.	Леонов О.О., Леонов Т.М.	Напрямки забезпечення сталого розвитку транспортної компанії в умовах кризових явищ	88
45.	Михайлина Д.Г., Роговська-Іщук І.В.	Діджитал-маркетинг як компонента сучасної парадигми міжнародного бізнесу	89
46.	Нікіфоров П.О., Марич М.Г., Ткач Є.В.	Національні інтереси, тіньова економіка та монетарна безпека: співвідношення в українському контексті	92
47.	Никифорак І.І., Танасієва М.М.	Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління нематеріальними активами підприємства	93
48.	Остапенко Ю.О.	Основні конструкції позикової форми зайнятості	95

49.	Попадюк О.В.	Орієнтири розвитку системи соціальної відповідальності бізнесу	97
50.	Поченчук Г.М.	Державне регулювання та громадська самоорганізація в умовах нестабільності	99
51.	Прокопець Л.В.	Удосконалення системи управління персоналом в закладах охорони здоров'я	100
52.	Петрик В.Л., Гусейнова- Карімова С.	Методика оцінки стійкості економічного розвитку країни	102
53.	Пилипенко О.В.	Кова «нова нормальність» – майбутні тенденції сталого розвитку	103
54.	Романюк Н.В., Верхоляк А.І.	Концептуальні підходи до визначення маркетингової і товарної політики підприємства	106
55.	Рогозян Ю.С.	Розбудова територій пріоритетного розвитку України як інструмент державної регіональної політики в умовах нестабільності	108
56.	Савицька Н.Л.	Інновації у формуванні клієнтського досвіду в торгівлі та готельно-ресторанному господарстві	110
57.	Скращук Л.В.	Сталий розвиток в Україні: проблеми та перспективи забезпечення	111
58.	Сигида Л.О.	Дослідження стримуючих причин переходу підприємств на шлях комерціалізації інновацій	113
59.	Сторощук Б.Д.	Вплив військових трансформацій інформаційної влади на прийняття рішень стосовно продакт-плейсмент	115
60.	Fedyshyn M.	Financial security as an indicator of the banking industry protection	117
61.	Філіпчук Н.В., Підгірна В.Н.	Популяризація гастрономічного бізнесу, реалії сьогодення та перспективи розвитку гастрономічного туризму із врахуванням міжнародного досвіду	119
62.	Фень К.С., Онешук Т.М.	Формування інноваційної моделі розвитку підприємства	121
63.	Шевцова Г.З.	Стратегії смартспеціалізації для забезпечення сталих інновацій: шведський досвід	123
64.	Юрій Е.О., Грубляк О.М.	Вплив платіжного балансу на валютний курс гривні	125
65.	Якимова Л.П.	Використання методу DEA для оцінки ефективності управління витратами комунальних підприємств	126
66.	Ярошенко О.І., Мелащенко А.О.	Використання технології Big Data у системі охорони здоров'я	129

Також серед інших центрів переробки сільськогосподарського сміття можна визначити такі області як Полтавська та Львівська. В такому поєднанні створення саме 3 хабів-заводів в цих областях з переробки сільськогосподарського сміття може забезпечити покриття переробки відходів в більшій частині України з найнижчими економічними витратами.

З іншого боку, ці дані оцінюють тільки перший етап утворення відходів від сільськогосподарської продукції. Проте два наступних етапи містять більшу частку утворення відходів та забезпечують логістику харчових продуктів в інші області та країни. Слід зауважити, що Україна велику долю вирощеної сільськогосподарської продукції експортує. Таким чином, не всі відходи від вирощеної продукції будуть утворюватись на території України.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. Ukrstat.gov.ua. 2021. Сільське, лісове та рибне господарство. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Євростат. Європейська система статистики Eurostat Statistics Explained. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Waste_statistics
3. Євчук Х.-І. Управління переробкою сільськогосподарського сміття в парадигмі сталого розвитку. Науковий вісник Чернівецького університету. 2021. Випуск 834.
4. Statista. Розподіл твердих побутових відходів, що утворилися по всьому світу в 2016 році, за видами матеріалів. URL: <https://www.statista.com/statistics/916666/global-generation-of-municipal-solid-waste-share-by-material/>

Жегус О. В., д.е.н., проф.

Михайлова М.В., к.е.н., доцент

Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ПРИНЦИПИ АНТИСИПАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Неочікувані та непрогнозовані явища, які негативно відбилися на сучасних умовах господарювання вітчизняних підприємств через пандемію COVID-19, посилилися після повномасштабного вторгнення Росії в Україну шляхом воєнних дій. На даний момент часу немає можливості дати точну оцінку економічним наслідкам для підприємств України, особливо в тих регіонах, де відбуваються військові дії. Найбільше страждають високо урбанізовані регіони - Донецька, Луганська, Харківська, Запорізька області, втрачають виробничий, сільськогосподарський, інфраструктурний потенціал, який необхідно буде відновлювати. На теперішній час очевидно, що в країні постають загальноекономічні проблеми, які потребують пошуку можливостей та шляхів післявоєнного відновлення та подальшого розвитку.

У результаті військових дій діяльність значної частки підприємств зупинено, в окремих – паралізовано. У перші тижні війни навіть в більш безпечних центральних та західних регіонах бізнес гальмувався або взагалі зупинявся. Бойові дії тривають вже третій місяць, при цьому багато бізнесменів не бачать швидкого завершення війни, тому не уявляють перспектив для відновлення діяльності або збільшення масштабів під час воєнного стану в країні, що є вкрай важливим для підтримки економіки. Підприємствам необхідно буде не просто відновлюватися, а забезпечувати трансформацію діяльності адекватно новим викликам.

Наразі час різких, важких, швидких, глибоких (кардинальних) та непрогнозованих змін, для виживання та розвитку в яких підприємствам потрібні нові підходи до управління. При цьому головне прагнення має бути спрямовано на пошук можливостей для забезпечення еволюційного розвитку за наростаючою траєкторією руху. Особливо актуальним стає пошук нових можливостей для підприємств, які будуть заново відбудовуватися і засновуватися на сучасних та/або інноваційних технологіях. Тому стає все більш важливою постійна цілеспрямована аналітична діяльність щодо збирання та опрацювання актуальної інформації з метою виявлення трендів, сигналів майбутніх змін, проектування ймовірних наслідків, пошуку нових можливостей та ініціація управлінських рішень щодо вибору методів та технологій діяльності, у правління та/або впровадження змін на підприємстві для запобігання дисонансу в нових умовах. Тим самим зростає роль саме антисипативного управління підприємством (рис.1), що спрямоване не на прогнозування або очікування

кризи та негативних наслідків, а на випередження усіх можливих сценаріїв розвитку внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства для вжиття проактивних заходів та дій для забезпечення еволюційного розвитку. Впровадження та використання принципів антисипативного управління в підприємствах забезпечить максимальні можливості для відновлення та подальшого розвитку в умовах нових викликів. Серед цих принципів ключовими є адекватність сприйняття ситуації, швидкість реакції, висока гнучкість, готовність до змін та рішучість до активних дій, ініціативність, сміливість та здатність ризикувати, проактивність, креативність та інноваційність.

Адекватне сприйняття ситуації важливе для розуміння процесів, що відбуваються та усвідомлення необхідності трансформації шляхом впровадження змін на підприємстві в бізнес-процеси, продукти, управління, що дозволить забезпечити перетворення, необхідні для розвитку гармонійно з новими викликами.

Динамічність подій та явищ, які останнім часом охопили увесь світ та справляють безпосередній вплив на усі країни та учасників ринкових процесів, їх кардинальність, впливовість зумовлюють необхідність швидкої реакції та оперативного реагування на будь-які сигнали та «шуми», які з'являються в інформаційному просторі. При цьому актуалізується здатність управлінців до усвідомленого аналітичного мислення, результатом якого мають стати передбачення можливих варіантів майбутніх подій, процесів, явищ, які тим чи іншим чином можуть вплинути на підприємство, його продукти, споживачів, конкурентів тощо. Лише забезпечуючи високу гнучкість та готовність до трансформації, ініціативність щодо провадження змін дасть можливість своєчасно їх впровадити на підприємстві, вивести його на новий рівень розвитку, тим самим випередити конкурентів, зацікавити та привабити споживачів і забезпечити собі успіх.

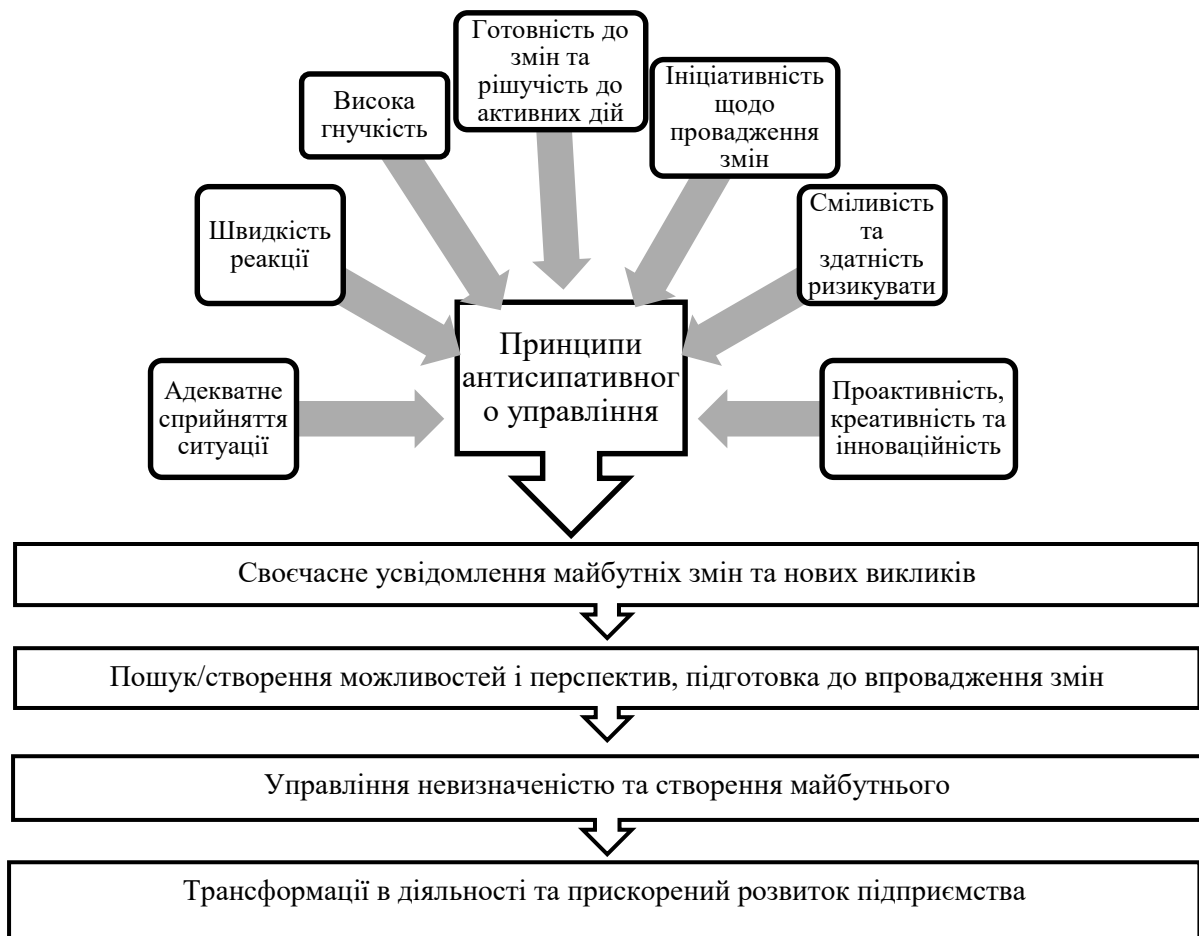

Рис.1. Принципи антисипативного управління у контексті забезпечення трансформації діяльності підприємства

Ще одним важливим аспектом успіху антисипативного управління є дотримання принципу сміливості та здатності ризикувати. Швидкість науково-технічного прогресу, поява нових знань, стрімкий розвиток та поширення цифрових технологій з високою періодичністю породжують необхідність постійного продукування новаторських ідей. У цьому контексті важливим принципом є проактивність, креативність та інноваційність – здатність першим робити нове та неординарне.

З огляду на необхідні зміни в управлінні підприємством потрібні фахівці в сфері менеджменту нової формації – не просто підприємницького типу, які займають активну життєву позицію, з навиками аналітичного мислення, здатні до ризику та дій, креативні та готові виходити за межі звичайного, прийнятого, ординарного, а ті, які будуть здатні розуміти тренди, передбачувати їх тенденції і створювати споживчу цінність нового рівня. Крім того, змін потребує корпоративна культура. Кожен працівник підприємства має усвідомлювати, розуміти та максимально долучатися до інноваційного процесу. Лише згуртована команда на чолі із проактивним керівником здатна буде реалізувати плани та наміри щодо проактивного розвитку.

За сучасних умов відбувається так звана зміна епохи і трансформації охоплюють усі сфери життя, тому підприємствам важливо скористатися новими перспективами і запобігти втраті можливостей та дорогоцінного часу. У цьому контексті мета антисипативного управління – проактивність для випереджального розвитку і прориву та попередження дисонансу (невідповідності) і запобігання відсталості.

Світ стрімко змінюється, нажаль трансформації відбуваються через негативні процеси та події на кшталт пандемії COVID-19, геополітичних конфліктів, які спричиняють кризу, з одного боку, а з іншого – виникають окремі стимули та драйвери розвитку. Тобто поряд з кризовими відбуваються процеси і в позитивному ключі, які здебільшого пов'язані зі стрімким розвитком новітніх технологій, процесами цифровізації. У будь-якому разі усі їх, зокрема й кризові процеси, потрібно розглядати через призму нових можливостей. Саме унаслідок пандемії COVID-19 відбулося прискорення розвитку цифрової (безконтактної) економіки, тим самим з'явилися багато нових можливостей для цифровізації бізнес-процесів, зокрема безконтактної оплати, безконтактного замовлення не тільки в онлайн-середовищі, а й в офлайн-середовищі, організація віддаленої роботи, використання хмарних технологій, що вже стало новою нормальністю.

ZRYBNIEVA Iryna, Doctor of Economic science, associate professor
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine

CHALLENGES OF LOGISTICS IN THE WAR CONDITIONS

The war in Ukraine caused serious challenges that required immediate general consolidation and optimization of all social processes in order to build an effective wartime economy. In the conditions of war, the problem of reformatting logistics is one of the priorities. The organization of effective management in the areas of military and humanitarian logistics is of particular extreme importance. Along with this, the management and organization of commercial logistics does not stop, but becomes much more difficult compared to peacetime due to the loss of developed logistics chains. The areas of military, humanitarian and commercial logistics have independent management and organization, but at the same time they have common interests and tasks. The main tasks of military logistics are to provide guidance and effective decisions on the military supply of weapons, providing the army with logistics, food, transport, information in conditions of extreme secrecy and risk. The tasks of humanitarian logistics in a war are to ensure the supply, delivery and storage of vital goods and medicines to the affected areas and people, organize the evacuation and movement of people from the war zone to safe places and create a safe and suitable living environment for displaced people. The tasks of commercial logistics are to reconfigure existing and create, in conditions of limited resources and risk, new channels of supply, distribution, transportation, financing, transmission and exchange of information. To successfully solve the tasks set, the accumulated experience of business structures and the volunteer movement should be used. It

Наукове видання

**ПОТЕНЦІАЛ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
В УМОВАХ РЕГІОНАЛЬНИХ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ /
POTENTIAL FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE CONTEXT
OF REGIONAL AND GLOBAL CHALLENGES**

Міжнародна науково-практична конференція

11-13 травня 2022 року Чернівці (Україна) – Сучава (Румунія)

Підписано до друку 01.06.2022. Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Друк різнографічний. Умов.-друк. арк. 15,3.
Обл.-вид. арк. 16,5. Тираж 15. Зам. 3-001п.
Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету.
58012, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.
e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002.